

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**D. D. Emanuelis Gonzalez Tellez, In Incllyta Salmanticensi
Academia Collegii Majoris Conchensis Alumni, &
antiquioris vespertinæ Sacrorum Canonum Cathedræ
propriarii Interpretis; in Pinciano Sanctæ ...**

Additis Notis uberioribus ab Historia, & Chorographia

Complectens Librum Tertium

González Téllez, Emanuel

Francofurti Ad Moenum, 1690

Caput VIII. Idem Cantuarien. (a) Archiepiscopo.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74526)

præstandi tacitè, vel expressè; immò ex textus serie constat, Episcopum non solum votum emisisse, verùm & iter arripuisse, Placentiamque pervenisse, nullà expectatà Pontificis licentià; nec Innocentius inde conqueritur, aut se consensisse tacitè, vel expressè innuit. Quare verius credo, Episcopum absolutè votum peregrinationis emisisse, nullà habità relatione ad licentiàm Pontificis tacitam, vel expressam. Quare eà solutione omisà ex historia illius temporis vera interpretatio præsentis textus petenda est. Temporibus enim Innocentii III. dum de expeditione in Terram sanctam solerter agebatur, non solum laicos, verùm & Episcopos invitari ad eam expeditionem, constat *ex cap. non est, hoc tit.* & variis Innocentii epistolis, refertque Spondanus post Baronium *anno 1199. & sequenti*; unde eo tempore licitum erat votum in Hierosolymitanum subsidium facere & adimplere ab Episcopis, inconsulto R. Pontifice, ut docent *in cap. scriptura, hoc tit.* Butrius *n. 4.* Abbas *num. ult.* Cardinalis, & alii relati à Thoma Sanchez *lib. 4. summe, cap. 2.* Unde licitè, & validè juxta morem illius sæculi potuit Episcopus Trecentis votum Hierosolym. emitte, tenebaturque illud adimplere, nisi à Pontifice iustis ex causis, ut in

præsentì casu contigit, fuisset commutatum. Pro secunda difficultatis solutione varia adduxerunt relati à Barboza *in præsentì*, Balboa *in cap. si verò, num. 73. de iurejur.* Trullenchi *2. p. in Decal. lib. 2. c. 2. dub. 4. num. 12.* Stunica *de voto cap. 4. num. 10 4.* distinguentes inter causam impulsivam, & finalem; ita ut in præsentì specie causà ad eundem videndique Comitem Campaniæ esset impulsiva, & non finalis; & ita eà deficiente, adhuc persistebat obligatio adimplendi votum. Sed facilius responderi potest asserendo, in præsentì specie duplici ex causa Episcopum votum emisisse. Prima, præcipuaque ob salutem animæ propriæ: secunda, ut de libertate Ecclesiæ Trecentis ageret cum Comite Campaniæ. Unde licet per mortem ipsius Comitis hæc secunda causà deficeret, prima tamen, præcipuaque, videlicet expeditio in Terram sanctam, adhuc vigeat. Unde necessario propter eam votum implendum erat, nisi à Pontifice exceptionibus in præsentì adductis commutaretur; & ita apparet commutationem necessariam fuisse, rectèque ex hoc textu Doctores deducere, Pontificem posse commutare votum, etiam Hierosolymitanum, in jejunia, elemosynas, & similia opera pia.

CAPUT VIII.

Idem Cantuarien. (a) Archiepiscopo.

Quod super his Sed. Apost. consulere decrevisti, quorum exequutio spectat ad officium pastorale, t. t. in Domino commendamus, sperantes, quod per responsionem nostram instructus, diligentius ea exequeris. Quæstisti sanè de his, qui in succursum Terræ sanctæ (b) signo crucis assumpto, propter infirmitatem, vel pauperatatem, vel aliam justam causam votum peregrinationis non possunt utiliter adimplere, quid tibi sit faciendum, cum per A. f. sine districtione receperis in mandatis, ut eos, & qui signum crucis assumptum abiecerunt, ad resumptionem ipsius, & executionem voti per cens. eccl. ap. rem. compelleres, non obstante aliquâ indulgentiâ, si qua fortè per surreptionem à prædec. nostro fuerat impetrata. Nos autem inquisitioni tuæ t. respon- demus, quod debiles, & inopes magis illuc in defectum, quàm ad profectum accedunt; cum isti pugnare non possint, & illi mendicare cogantur; nisi forte sint Nobiles, & Magnates, qui suis secum expensis bellatores adducunt; vel artifices, & agricolæ, qui delaboribus suis sibi possunt acquirere necessaria, & Terræ subsidia ministrare, quamvis non multi talium propter brevitatem possessionum, & paucitatem inhabitantium sint opportuni. Verùm credimus distinguendum inter illos, qui temporalem; & eos, qui perpetuam impedimenti causam creduntur habere: quod primis est indulgenda dilatio, secundis autem est redemptio in jungenda; ac rerum facultate pensatâ, quas possent, aut quas facturi essent expensas, personarum præterea recompensato labore, in subsidium Terræ sanctæ transmittant, exequentes per alios, quod per se nequeunt adimplere. Rursus inter illos, qui pro defensione Terræ sanctæ votum peregrinationis emittunt, & eos quibus pro satisfactione suorum criminum iter peregrinationis injungitur, credimus distinguendum: quod circa primos plus Terræ sanctæ succursus; & circa secundos plus labor itineris secundum intentionem voventis, vel penitentis debet attendi. Unde si quis hoc modo voventium est inutilis ad pugnandum, quamvis habilis ad eundem, melius est redimere votum, quàm expensas consumere: quod & de penitente, qui propter debilitatem non potest iter injunctum peregrinationis implere, sanè valet intelligi; non autem de illo, qui quamvis sit impotens ad bellandum, potens tamen est ad eundem. Super his autem diligens discretio est adhibenda, ne quid prece, vel pretio, amore, vel odio, sive occasione quacunque contra salutem animæ, vel utilitatem Terræ quomodolibet attentetur. Unde per viros religiosos, & providos dispen-

dispensationem huiusmodi volumus providere. De mulieribus autem hoc credimus observandum, ut quæ remanere noluerint, viros suos sequantur euntes. Cæteræ fortè nisi sint divites, quæ secum in suis expensis possint ducere bellatores, votum redimant, quod voverunt, aliis ad Terræ sanctæ subsidium singulis secundum proprias facultates diligenter inductis.

NOTÆ.

1. (a) **C**Antuar.] Ita etiam legitur in tertia collectione, sub hoc tit. cap. 5. & in cap. quod super, de majori. & obed. cap. quod super, de fide instrum. ubi extant aliæ partes huius epistolæ, ut ibi notavi.
2. (b) **S**igno crucis.] Qui arma sumebant pro recuperanda Terra sancta, cruce insigniebantur, ut eo fidentius adversus crucis hostes dimicarent, & ad omnia pericula crucis, & Crucifixi amore promptiores essent: quare qui nomen dabant illi sacræ militiæ, aut peregrinationem pro expeditione Terræ sanctæ faciebant, vulgò crucem sumere, seu accipere dicebantur. Guillelmus Tyrius lib. 1. de bello sacro, Petrus Diaconus lib. 1. chron. cap. 11. Otho Frising. lib. 7. cap. 2. Hi omnes è diversis nationibus, & linguis in unum corpus adunati, crucem in vestibus portantes, crucis Christi discipulos verbo, & opere se fore prædicabant, ac crucis virtute confissi, contra inimicos crucis in Domino dimicaturi iter aggreduntur. Idem lib. 1. de gestis Frederici, cap. 37. Cunctis, qui aderant, ex priore rumore excitatis, ad accipiendam crucem ultro occurrentibus, tres accipere eadem hora crucem Episcopi, Henricus Ratibonensis, Otho Frisingensis, Reginbertus Passaviensis, & Dux Noricorum Henricus, frater Regis, de ordineque Comitum, Nobilium, virorum illustrium innumera-biles. Qui animi peregrinationis sacræ suscipiendæ habebant, in fronte, vel pectore signum crucis præferrebant, qui autem in procinctu erant, inter scapulas retrò ponebant. Robertus monachus lib. 2. histor. Hierosolym. Bertholdus in cheron. ad annum 1006. Omnes quoque, qui se ad hoc iter devoverunt, signo crucis seipso in vestibus notare fecit; quod etiam signum in ipsa carne notatum apparuit. Neubrigen. lib. 3. hist. Angliæ, cap. 22. notarunt Juretus ad epist. 173. Iovnis Carnot. Bosquetus ad Innocentium III. lib. 3. regestr. 15. epist. 197. Cruxque illa aliquando erat purpurea, à qua sacri milites cruce signati appellabantur, Carol. Sigen. lib. 9. de Reg. Ital. ibi: Signum ejus expeditionis fuit crux è purpureo panno confecta, quam primus è Pontificibus Urbanus salutaris in signum expiationis indulsit vestibus super dexteram scapulam assignendam. Unde qui profecti sunt in eam expeditionem, Crucesignati, & ipsa expeditio Cruciatu vocata est. Inde etiam concionatores, qui Reges & alios Principes ad hoc sanctum bellum incitabant, crucem prædicare dicebantur. Concilium Lateran. sub Innocentio III. in fine: quam crucis signationem pro recuperatione Terræ sanctæ primùm ceptam sub Urbano II. referunt Wilhelmus Tyrius lib. 1. cap. 14. & Bertholdus ad annum 1095. ibi: Omnes, qui se ad iter devoverunt, signo crucis in vestibus notare fecit in Concilio apud Claromontem. Notavit Cironius in cap. 1. de statu monach. in 5. compil. Ipse etiam Urbanus in eodem Concilio omnes Crucesignatos, qui crucem assumpserant, sub peculiari protectione Ecclesiæ Romanæ accepit. Willelmus Tyrius dicto lib. 1. cap. 15. ibi: Sub Ecclesiæ defensione, & BB. Petr.

& Pauli protectione, tanquam vere obedientia filios recepimus, & ab universis inquisitionibus, tam in rebus, quam in personis statuimus manere securos. Ordericus Vitalis post relatum Urbani orationem pro expeditione Terræ sanctæ. Idem Urbanus II. eandem tuitionem confirmavit in can. 2. Concilii Claromont. ibi: Item placuit, omnia bona eorum, qui Hierosolymam pergunt, semper, & ubique esse salva in pace, & trenga, quousque redierint. Firmavit etiam Concilium Lateran. sub Callisto II. anno 1122. cap. 2. ibi: Eis, qui Hierosolymam proficiscuntur, & ad Christianam gentem defendendam, & tyrannidem Infidelium debellandam efficaciter auxilium præbuerint, suorum peccatorum remissionem concedimus, & domos, & familias, atque omnia bona eorum in B. Petri & Romanæ Ecclesiæ protectione, sicut à Domino nostro Papa Urbano statutum fuit, suscipimus. Quicunque ergo ea distrahere, vel auferre, quamdiu in via illa morantur, præsumpserint, excommunicationis ultione plectantur. Idem postea contulit Gregorius Pontifex, in epist. fert Guill. Neubrig. lib. 3. hist. Angliæ, cap. 20. ibi: Scilicet ut bona eorum, qui crucem acceperant, cum suis familiis, sub sanctæ Romanæ Ecclesiæ, nec non Archiepiscoporum, & Episcoporum atque aliorum Prælatorum Ecclesiæ protectione consistant. Quare prætextu hujus tuitionis ecclesiasticæ, si quæde rebus ad Crucesignatos pertinentibus questio moveretur, Episcoporum erat cognitio, qui censuris invasores obstringebant, ut testatur Ivo Carnot. epist. 173. qui cum diu inde disceptasset, non potuerunt in unam convenite sententiam, dicentes, novam esse institutionem de tuitione ecclesiastica impendenda rebus militum Hierosolymam proficiscientium, nec scire utrum hæc tuitio ad solas pertineat proprietates eorum, an etiam pertineat ad calamenta eorum; largæque indulgentiæ illis concessæ fuerunt, cap. excommunicamus, de heretic. Unde D. Bernardus epist. 322. ita hortatur ad hoc bellum suscipiendum Clerum, & populum Spirensis: Habes nunc fortis miles, habes vir bellicose ubi dimices absque periculo, ubi vincere gloria, & mori turrim: si prudens mercator es, si conquistor huius sæculi, magnas quasdam tibi muidinas mado; vide ne pereant. Suscipe signum crucis, & omnium pariter, de quibus corde contrito confessionem feceris, indulgentiam obtinebis. Materia ipsa scimitur, parvi constat; si de voto assumitur, humero valet sine dubio regnum Dei: bene ergo fecerunt, qui celeste signaculum jam susceperunt. Plura de ipsius Cruciatu, & hac sancta expeditione congregaverunt Grethlerus lib. 2. de Cruciatu, Beyerlinch. tom. 6. in Theatr. verbo Peregrinatio, Juretus ad epist. 173. Carnot. Baronius anno 1095. Mornacius in l. 4. C. de prec. Imper. offer. P. Marcha. in not. ad Concilium Claromont. pag. 418. & in concord. sacerdot. lib. 4. cap. 15. & lib. 5. cap. 21. & in locum horum Crucesignatorum successerunt officiales, & ministri S. Officii, qui illorum privilegiis fruuntur. Bobadilla tom. 1. polit. lib. 2. cap. 18. num. 35. Carleval. de judic. tom. 1. tit. 1. disput. 2. num. 427.

CAPUT